

Литовченко В.О., ст. гр. ГЕ-14д, науковий керівник - к.філос.н., доц. Товарниченко В.О.

РЕГУЛЯТИВНЕ ЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙ, ПОЧУТТІВ, ВОЛІ В ЖИТТІ, ДІЯЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра філософії та суспільних наук

Діяльність людини, її поведінка завжди зумовлюють появу певних емоцій і почуттів - позитивне або негативне ставлення до неї. Ставлення до дійсності відображається в мозку і переживається як задоволення або незадоволення, радість, сум, гнів, сором. Такі переживання називають емоціями, почуттями.

Емоції і почуття здійснюють сигнальну та регулювальну функцію, спонукають людину до знань, праці, вчинків або утримують її від негативних вчинків.

Людські емоції і почуття найяскравіше виражають духовні запити і прагнення людини, її ставлення до дійсності. К. Д. Ушинський писав, що "ні слова, ні думки, навіть вчинки наші не виражають так почуття нас самих і наше ставлення до світу, як наші почування".

Емоції і почуття органічно пов'язані між собою, але за своїм змістом і формою переживання вони не тотожні.

Емоціями ми називаємо переживання людини, супроводжувані почуттями приємного і неприємного, задоволення і невдоволення, а також їх різноманітними відтінками і поєднаннями. Задоволення і невдоволення - це найпростіші емоції. Більш складні їх варіанти представлені такими почуттями, як радість, сум, смуток, страх, гнів. Розрізняються нижчі емоції, пов'язані з безумовно-рефлекторною діяльністю, засновані на інстинктах (емоції голоду, спраги, страху, егоїзму і т.п.), і вищі, справді людські емоції - почуття.

Почуття пов'язані з задоволенням соціально вироблених потреб. Почуття обов'язку, любові, товариства, сорому, допитливості і т.п. формуються у людини в міру його включення в соціальні зв'язки, тобто у міру становлення індивідуума як особистості. Переживаючи ті чи інші почуття, людина оперує історично виробленими моральними і естетичними поняттями («добро», «зло», «справедливість», «прекрасне», «потворне» і т.д.). Емоції ситуативно обумовлені, почуття можуть бути тривалими і стійкими. Найбільш стійкі почуття є властивостями особистості (чесність, гуманність і т.п.).

Побудова людиною (за допомогою почуттів та інтелекту) образу майбутнього і шляхів його досягнення є насамперед духовним процесом. Це означає, що почуття й інтелект керовані. Те, що виявляє себе як здатність керувати почуттями й інтелектом, отримало назву "воля".

Воля (волевиявлення) – це властивість людської душі цілеспрямовувати діяльність тіла незалежно від безпосередніх фізіологічних потреб власного організму. Людина з розвиненою волею, здатна до самоконтролю і свідомого спрямування своїх вчинків, "володіє собою".

Значення емоцій і почуттів в житті людини, в її діяльності, суспільному розвитку важко переоцінити. Де б ми не знаходилися: удома в сім'ї або на роботі, в суспільстві друзів або серед незнайомих людей, в театрі або наодинці з собою - ми завжди сприймаємо навколишній на нас вплив, оцінюємо його.

І завжди це супроводжується певним нашим внутрішнім ставленням до всього, що відбувається. «Людина як суб'єкт практичної та теоретичної діяльності, який пізнає і змінює світ, не є ні безпристрасним спостерігачем того, що відбувається навколо нього, ні таким же байдужим автоматом, який виконує ті чи інші дії на зразок добре злагодженої машини ...

